

[Poul Hartling.]

perne for omkostningsbestemt lejefastsættelse og lejeforhøjelse. Det betyder, hvis jeg kan læse det rigtigt, at man altså vil indføre restriktioner i de mere end 200 kommuner, hvor man nu ikke har restriktioner. Vi har tidligere fået at vide, når vi kritiserede det, at det var ikke hensigten, men nu står det altså i den skriftlige åbningstale, at det alligevel er hensigten. Jeg vil gerne sige meget klart, at venstre ønsker at gå den modsatte vej. Vi ønsker at skabe mulighed for, at restriktionerne ophæves i de kommuner, hvor hvor de findes, og vi ønsker dem aldeles ikke indført i de kommuner, hvor de ikke findes i øjeblikket. Boligministeren vil derfor ikke kunne få noget samarbejde med os om dette område inden for den kommende boliglovgivning.

De problemer, som overskygger alle andre i den politiske debat i øjeblikket, i åbningstalen og i denne åbningsdebat, er uden modsigelse de økonomiske. Men økonomien er og bliver et middel. Målet er at skabe de rigtige samfundsrammer, og en af forudsætningerne for, at man kan skabe de rigtige samfundsrammer, er, at der er orden i pengesagerne. Jo mere det går den gale vej, jo mere forvrides tingene, og jo mere umuligt bliver det at indrette samfundet, sådan som man egentlig helst ville det. Skattelovgivningen har til opgave at fordele byrderne rimeligt og ligeagt. For længst virker skattelovgivningen forvridende, skatterne virker som straf på arbejde og opsparing. Sociale love har til opgave at hjælpe dem, der har behov for det, og at udspænde et tryghedsnet. For længst virker mange sociale ordninger forvridende. Folk betaler til sig selv på en måde, der får systemet til at se meningsløst ud. Der er en slags umoral i, at folk tilskyndes til at beregne, om det kan betale sig skattemæssigt at tage et job, eller om det tilskudsmæssigt i henhold til sociallovgivningen er en fordel at undlade at arbejde. Alle lapperierne og tilføjelserne og undtagelserne er bare med til at gøre systemerne helt uoverskuelige.

I hele denne drøftelse af midlerne må man ikke glemme målet. Vi kæmper så meget med de økonomiske enkeltproblemer, at vi ofte forsømmer at arbejde med det, som er meningen med det hele — og jeg tror for os alle sammen — at skabe et menneskeværdigt

samfund. Det moderne samfund er ved at blive umenneskeligt. Kunstnerne har for længe siden fornemmet det, og derfor er der så mange fortvivlede og disharmoniske træk i tidens kunst, det gælder både digtning og teater, musik og malerkunst. Maskinerne og støjen og forureningen er ved at ødelægge tilværelsen for os. Derfor opstår der i os alle en protest. Vi vil ikke have vores land ødelagt. Vi vil ikke have vores miljø spoleret. Vi vil ikke finde os i, at overflødige bestemmelser hindrer os i at indrette os sådan, som vi gerne vil det. Hvorfor skal skattebestemmelser gøre det så kostbart for mennesker at indgå ægteskab, at det næsten er, som om man vil forbyde folk at gifte sig og stifte hjem på gammeldags vis? Det har dog aldrig været meningen med skattelovene. Hvorfor skal det være så fordelagtigt at stifte gæld, og hvorfor straffer man folk, der sparer op, skønt alle ved, at vi bruger for meget og sparer for lidt? Hvorfor skal vi bunkes sammen i store bysamfund, når mange vil foretrække at leve i mindre og mellemstore samfund? Hvorfor skal vi dirigeres af fjerne hulkortmaskiner, som så tit tager fejl, og som den enkelte føler sig magtesløs over for?

Folk stiller den slags spørgsmål og mange flere af samme slags, og de gør det med rette. Folk føler sig magtesløse. Vi styrer os selv her i landet. Vi har et højt udviklet demokrati. Hvorfor skal vi da drives længere og længere ind i forvridninger, som ingen i virkeligheden ønsker, og som er med til at ødelægge de gode ting, som vi har oparbejdet her i landet?

Venstre drøftede også nogle af disse forhold på vort landsmøde for 10 dage siden. Vi vedtog en udtalelse om „det nære samfund“. De fleste forstår umiddelbart, hvad der menes med „det nære samfund“. Det drejer sig om at skabe rammerne for et mere menneskeværdigt og varmt samfund med bedre trivselsmuligheder for den enkelte.

Efter venstres tanker hører det med til det menneskeværdige, at folk selv skal kunne råde og indrette deres private livsmønster, som de ønsker det, og at folk selv skal tage et mere direkte ansvar for deres vilkår og for de fælles samfundsforhold. Venstre tror, at vi når dette mål ved en højere grad af decentralisering, det vil altså sige, at afgørelser af offentlige spørgsmål